

İSAMDN-273133

is usually regarded as the earliest of the three.³⁰ The absence of quotations from Arab^{Syr1} in his *Dalā'il al-nubuwwa*, which, as noted, draws its quotations from 'Alī ibn Rabban's *Kitāb al-dīn wa-l-dawla*, is striking, and may indicate that the work, whose dating is debated, was in fact composed first, at a stage of Ibn Qutayba's career when no Arabic translation of the Pentateuch was available to him. Moreover, the use of Pentateuch quotations increases in his later works, peaking in *Kitāb al-ma'ārif*.

Just as 'Alī ibn Rabban modified quotations when he incorporated them into his writings, Ibn Qutayba's version, too, shows some authorial alterations. They attest to Ibn Qutayba's attempt to adapt the translation to his Muslim readership. Apprehensive that the elliptic and repetitive style of biblical narrative might interfere with the cohesion of his own composition, Ibn Qutayba often omitted parts of verses or simply paraphrased them. This habit is best illustrated in his quotation of Gen 1:12 as *wa-akhrajāt al-arḍ dhālika* "and the earth brought that forth," in which *dhālika* summarizes the recurring "herb and grass and seed according to its kind and trees bearing fruits according to its kind." He also replaced the many Syriacisms in the translation; for example *arqī*, which renders Syriac *arqī* "firmament," was replaced by the genuine Arabic *saqf* "sky, heavens."

What is more, Ibn Qutayba exhibits great concern about conveying the translation to a Muslim context. *Rabbunā*, translating Syriac *maryā*, was removed on theological grounds; Muslim exaltations of God, such as *ta'ālā*, *tabāraka wa-ta'ālā*, and *'azza wa-jalla*, were frequently introduced. Names are given according to the Muslim tradition, such as Qābil for Qāyn "Cain" and Idrīs for Akhnūkh "Enoch." Anthropomorphic depictions of the deity, for example his walking in the garden in Gen 3:8 (*wa-huwwa yamshī fi al-janna* "while he was walking in the garden" as found in Sinai, MS Ar. 2), were eliminated. In Gen 3:9, God's question as to Adam's whereabouts contradicts his omniscience and was therefore omitted by Ibn Qutayba. The quotation of Gen 3:20, *wa-sammā Allāh 'azza wa-jalla imra'atahu Ḥawā' li-annahā umm kull ḥayy* "and God, glorious and sublime, called his wife Eve for she is the mother of all living," demonstrates the adjustment of the biblical narrative to Muslim tradition: It is God who named Eve, and not Adam, as in the Bible.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

30 On the chronology of Ibn Qutayba's compositions, see Lecomte, *Ibn Qutayba*: 85–92.

43 Al-Ṭabarī

Tabari, Muhammed b. Jarir
130044

Born 839 in Āmul (Ṭabaristān), Abū Ja'fār Muḥammad ibn Jarīr al-Ṭabarī received his education in Rayy and later in Kūfa and Baṣra.³¹ To support himself after moving to Baghdad, he became the tutor to one of the vizier Ibn Khāqān's sons. The latter had also patronized 'Alī ibn Rabban, with whom al-Ṭabarī is reported to have studied medicine in Baghdad. In Egypt, where he arrived in (probably) 867, al-Ṭabarī gained recognition as an independent scholar and composed most of his works on law, tradition, the Qur'ān, and history, under the patronage of several officials. He died in 923.

His most influential compositions are the *Tafsīr*, known as *Jāmi' al-bayān 'an ta'wīl ay al-Qur'ān*, and the history, *Ta'rikh al-rusul wa-l-mulūk*. Both contain quotations from the Pentateuch: Num 13:1–20 and 13:30–14:45 are found in the *Tafsīr*³² and Gen 4:9–16 in the *Ta'rikh*.³³ These passages are introduced by an *isnād* attributing them to Ibn Ishāq's *Sīra* of the Prophet: *ḥaddathanā Ibn Ḥumayd qāla [ḥadda] thanā Salama 'an Ibn Ishāq* "according to Ibn Ḥumayd—Salama—Ibn Ishāq."³⁴ Al-Ṭabarī is known to have studied Ibn Ishāq's *Sīra*, which had a great influence on his own writings, at Rayy.³⁵ The transmission history of the *Sīra* is complex; although the preservation of the original work is due mainly to Ibn Hishām, some additional material is found in al-Ṭabarī's work.

Like Ibn Qutayba's quoted passages, those in al-Ṭabarī's *Tafsīr* and *Ta'rikh* are close to Arab^{Syr1}. In contrast to the former, however, they are brought with few authorial alterations, as shown by the following comparison of Gen 4:9–16 in Sinai, MS Ar. 2 and the *Ta'rikh*.

- 31 For a comprehensive biography, see Franz Rosenthal, *The History of al-Ṭabarī: General Introduction, and, From the Creation to the Flood* (Albany: State University of New York Press, 1988).
- 32 *Tafsīr al-Ṭabarī: Jāmi' al-bayān 'an ta'wīl ay al-Qur'ān*, ed. 'Abd Allāh ibn 'Abd al-Muḥsin Turkī (Riyadh: Dār 'Ālam al-Kutub, 2003).
- 33 *Annales quos scripsit Abu Djafar Mohammad ibn Djarir at-Tabari*, ed. Jacob Barth (Leiden: Brill, 1879): 141–142.
- 34 The quotations in the *Tafsīr* have been studied by Joseph Witztum, "Ibn Ishāq and the Pentateuch in Arabic," *Jerusalem Studies in Arabic and Islam* 40 (2013): 1–71. I am grateful to Witztum for sending me a summary of the lecture on which this article is based, prior to publication.
- 35 The passage has received attention by earlier scholars; see Rosenthal, *The History of al-Ṭabarī*: 18 and Adang, *Muslim Writers*: 121–122. Cf. Witztum, "Ibn Ishāq."

01 Temmuz 2019

272840

Dār al-islām / dār al-ḥarb

Territories, People, Identities

Edited by

Giovanna Calasso and Giuliano Lancioni

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Darüislam (040147)

Darüharb (040138)

Taberi, Muhammed b. Cerir (130044)

01 Temmuz 2019

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi F	
Dem. No:	272840
Tas. No:	341.257 DAR-I

BRILL

2017

LEIDEN | BOSTON

CHAPTER 6

Dār al-islām / dār al-ḥarb in the *Tafsīr* by Ibn Jarīr al-Ṭabarī and in Early Traditions

Roberto Tottoli

1

The study of key concepts and of the technical terms that came into use for them is fundamental to knowing when they emerged and found their way into Muslim literature, on the one hand, and into scholarly research on the other. Terms and expressions assume a technical meaning through the ages and come to be considered as pointing to a specific concept long after the time when they were thought to originate. Many examples could be given from various religious cultures and also from Islamic history. The emergence of the so-called *bāb al-ijtihād*, whose closing is subject to debate, as well as the early formulation of the *waḥdat al-wujūd* in Ibn 'Arabī's and his followers' works, or further questions such as the early relation between the terms *ḥadīth* and *ḥabar*, and the emergence in different fields of technical terms such as *isrā'īlyyāt*, *nahḍa* or *salafī* etc. are all examples of this.¹

All these questions and perspectives of research also emerge in connection with the concept of *dār al-islām* and *dār al-ḥarb*. It was Giovanna Calasso in a recent article who shed new light on the origin of the terms and of the concepts related to them.² The expressions, or rather the dichotomy between the two terms, constitute the classical and referential terms to express what is inside and what is outside the Muslim world, and as such usually appear together

¹ In this regard, see, for example, Roberto Tottoli, "Origin and Use of the Term *isrā'īlyyāt* in Muslim Literature," *Arabica* 46 (1999): 193–210; on the early meaning and use of *ḥabar* see Roberto Tottoli, "G. H. A. Juynboll and the Meaningfulness of *ḥadīth* and *ḥadīth*-Related Technical Terminology: The Term *ḥabar* in Western and Early Muslim Literature" (Conference in memory of Gautier H. A. Juynboll (1935–2010), LUCIS, Leiden University, 2011). Research projects of this kind are today improved and further prompted thanks to the diffusion of electronic databases and new tools for research. For all of those who, like most of us, have long been accustomed to the painful job of reading volume after volume of the major works in the various literary genres, this is new and revolutionary.

² Giovanna Calasso, "Alla ricerca di *dār al-islām*. Una ricognizione nei testi di giuristi e tradizionalisti, lessicografi, geografi e viaggiatori," *Rivista degli Studi Orientali* 83 (2010): 271–96.

پس از آن، وارد بصره شد و در آنجا مجلس درس و بحث علمای معروف و بزرگ را درک کرد. در بصره، از محضر دانشمندانی چون محمد بن موسی حرشی و عمار بن موسی قزاز و بشر بن معاذ و محمد بن بشار بهره‌ها گرفت. حدیث را به روایت هناد بن سری و اسماعیل بن موسی نوشت و اصول قرائت را از سلیمان بن خلاد آموخت.

همچنین، از محضر ابو کرب محمد بن علاء همدانی، که از بزرگان حدیث به‌شمار می‌رفت، بهره فراوان گرفت (همان، ص ۱۱). پس از آن، به کوفه رفت و از فقها و علمای آنجا احادیث بسیاری شنید. سپس به بغداد بازگشت و در آنجا علوم قرآنی را فراگرفت و از احمد بن یوسف تغلبی، که از استادان نامدار قرائت بود، نکته‌ها آموخت. پس از آن، به آموختن فقه شافعی روی آورد و به دیدار دو تن از امامان مذهب شافعی، حسن محمد صباح و ابوسعید اصطخری، شتافت و به مذهب شافعی گروید و سال‌ها براساس آن مذهب فتوا می‌داد (اثر آفرینان، ذیل «ابوجعفر محمد بن جریر بن یزید»).

طبری در سال ۲۵۳ق به مصر رفت. مصر از صدر اسلام و در دوره خلفای عباسی و فاطمی، از مراکز فرهنگی بزرگان و نامداران علوم اسلامی بود. طبری در آنجا از مالک بن انس و محمد بن ادریس شافعی و ابن وهب، از ائمه اهل سنت، حدیث نوشت و آن‌گاه به سوی شام رفت و، پس از توقیف کوتاه، به مصر بازگشت. هنگامی که طبری در مصر بود، ابوالحسن علی بن سراج مصری، که از بزرگان علم و ادب بود و در علوم متداول آن زمان مهارتی فراوان داشت، طبق عادت در استقبال از دانشمندان تازه‌وارد به دیدار طبری شتافت و از محضر او بهره گرفت. ابوالحسن علی بن سراج، طبری را در هر علم و فنی دانشمند دانسته است. طبری چندین سال در مصر به سربرد و به

ابوجعفر محمد بن جریر (۲۲۴-۳۱۰ق)، معروف به امام طبری، مورخ، محدث، مفسر، و فقیه شافعی است.

در آمل طبرستان چشم به جهان گشود. پدرش برای تعلیم و تربیت او اهمیت فراوانی قائل بود و در این راه از هیچ کوششی دریغ نکرد. طبری مقدمات علوم را در زادگاهش، آمل، نزد فضلالی آنجا فراگرفت و پس از آن برای تحصیل علم و دانش به سفر در داخل و خارج ایران پرداخت. او به هر جا که آوازه عالم، فقیه، و محدثی را می‌شنید رهسپار می‌شد و فقه و حدیث و ادبیات و دیگر علوم متداول روزگارش را از آنان فرامی‌گرفت. او تا بدان‌جا پیش رفت که بر اغلب دانشمندان هم‌روزگارش پیشی گرفت و در شهرهای بزرگ اسلامی آوازه یافت. طبری نخستین بار برای فراگرفتن و نوشتن علم حدیث به شهرری سفر کرد. در آن زمان، علم حدیث از مهم‌ترین و رایج‌ترین علوم اسلامی بود و شهرری از مراکز علمی و محل رفت‌وآمد دانشمندان و دانش‌پژوهان بود (تهامی، ذیل «ابن جریر طبری»؛ شهابی، ص ۱۰).

طبری در ری از بزرگانی چون محمد بن حمید رازی حدیث و از ابومقاتل فقه آموخت و کتاب مبتدرا را از احمد بن حماد دولابی و مغازی ابن اسحاق را از سلمة بن فضل فراگرفت. همچنین، از محضر مثنی بن ابراهیم ابلی بهره برد. چون آوازه علمی احمد بن حنبل را شنید رهسپار بغداد شد که در آن زمان مشهور به مدینه‌السلام بود. او در نیمه راه خبر مرگ احمد بن حنبل را شنید و، پس از توقیف کوتاه در بغداد و استفاده از مجلس درس دانشمندان آنجا، به سوی بصره، که در آن زمان از مراکز علم و ادب بود، رهسپار شد. در بین راه، از علمای فقه و حدیث شهر واسط احادیث بسیاری فراگرفت و آنها را نوشت (شهابی، ص ۱۰-۱۱).

علی اکبر ولایتی ve dğr.; تقویم تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و

ایران، (جلد دوم) تهران: انتشارات امیر کبیر، ISAM DN. 260935

Beloguri
220582
Tabari
190044
Hariciler
080530
MULAVIYE
131599

6523 HAGEMANN, Hannah-Lena. Challenging authority:
al-Balādhurī and al-Ṭabarī on Khārijism during the
reign of Mu'āwiya b. Abī Sufyān. *Al-Masāq*, 28 i
(2016) pp. 36-56.

22 Ekim 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELMEK ZARUR DOKÜMAN

KLAR, Marianna. Between *history* and *tafsir*: Notes on al-Ṭabarī's methodological strategies. *Journal of Qur'anic Studies*, 18 ii (2016) pp. 89-129.

Taber MC
1900/4
Cami'ü'l-Mecidiye
03002

01 Ocak 2019

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Tabari Muḥ. b. Jarir
120044
Usul-i Fikih
200155 26

ISLAMIC LAW

Critical Concepts in Islamic Studies

Edited by
Gavin N. Picken

Volume II
**The Genesis of Legal Theory and
the Schools of Law**

Boğaziçi University Library

39001106274924 14

 Routledge
Taylor & Francis Group
LONDON AND NEW YORK

2011

02 Kasım 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

MUḤAMMAD B. JARĪR AL-ṬABARĪ'S *AL-BAYĀN 'AN* *UṢŪL AL-AḤKĀM* AND THE GENRE OF *UṢŪL AL-FIQH* IN NINTH CENTURY BAGHDAD

Devin J. Stewart

Source: J. Montgomery (ed.), *Abbasid Studies: Occasional Papers of the School of 'Abbasid Studies*
Cambridge 6-10 July 2002, *Orientalia Lovaniensia Analecta* 135, Leuven: Peeters, 2004,
pp. 321-349.

The first two centuries of 'Abbasid rule, between 750 and 950 CE, witnessed what we may call the Rise of Theory. During this period, all the known intellectual disciplines — geometry, astronomy, medicine, philosophy, grammar, lexicography, and other fields — were theoretically formalized, organized, and rationalized, both in content and method.¹ The Islamic religious sciences, including theology, law, scriptural exegesis, oral traditions of the Prophet, and mysticism, were not left behind by this general trend; all were given a theoretical foundation during this same period. In the case of Islamic law, that theoretical foundation was embodied in a genre of works termed *Uṣūl al-Fiqh* ('the Sources of the Law'), which would become an indispensable part of Islamic legal education, retaining much the same form until the twentieth century. Unfortunately, the seminal works of *Uṣūl al-Fiqh* have nearly all been lost, thus obscuring the process of theoretical formulation during this formative period for posterity. In order to trace the development of Islamic legal theory, the historian must therefore rely on references in bibliographical, biographical, and other works, as well as fragments of early manuals preserved in later texts. The present study focuses on *al-Bayān 'an Uṣūl al-Aḥkām*, a manual of jurisprudence by Abū Ja'far Muḥammad b. Jarīr al-Ṭabarī (d. 310/923). Evidence collected here concerning this work suggests that the genre of *Uṣūl al-Fiqh* was well established and had begun to play

282-308

قراءة النص الديني من خلال التراث :

«الطبري أنموذجا»

Taberi Muh. Cerir

130044

* منجية السواحي *

لا تطمح هذه الصفحات لرصد القراءة الأثرية للنص الديني عند الطبري في كتابه «جامع البيان في تفسير القرآن» بقدر ما تطمح إلى الكشف عن قراءته التأويلية، بغية التوصل إلى معرفة تعامل العقل - قديما - مع النص، ومنهجية التخاطب معه، والسؤال عن كيفية قراءتنا اليوم، وإمكانية التأويل بالخصوص، والبحث عن نقاط التلاقح والاختلاف بين القراءات القديمة والجديدة، آخذين في الاعتبار المستجدات المتتالية، وما تحققه لنا العلوم من اكتشافات حديثة، والإيمان أن التأويل لا يتغذى - اليوم - إلا بالاشتغال على المنجزات المعرفية المتطورة التي تشكل محورا أساسيا من محاور الثقافة الإنسانية، ولا شك أن المنجزات المعرفية في مجال العلوم الإنسانية كاللغوية والسيمائية لها أثر فعال في التأويل، وتساعد القارئ على الخروج من التقليد، وتمنع حصر مضامين الحقيقة في فهم واحد، وتحتم على المرء قراءة فعالة وإجرائية، تحقق التواصل الكوني، وتفتح على الأسئلة الكثيرة - التي تطرحها ثقافة العصر - والتي

* الأستاذة منجية اسواحي أستاذة بالمعهد الأعلى لاصول الدين جامعة الزيتونة

De la pertinence du langage révélé Chez Fakhr Ad-Dîn Ar-Aâzî

Pr. Michel LAGARDE *

Dans at-tafsîr al-Kabîr, Dâr al-Fîkr, Beyrouth, 1981, (TK), Fakhr Ad-Dîn Ar-Râzî est, la plupart du temps, préoccupé par l'appréciation, la mesure et la pesée du sens du texte coranique, pour en souligner la pertinence-maximale. Le commentaire du verset 63 de Sûrat an-nisâ (4) nous donne un exemple du schéma habituel à notre auteur qui lui sert à déployer les conditions et les raisons de cette pertinence.

Wa qul la-hum fi anfusi-him qawlan balîgan (4, 63).

Tel est le texte coranique dont le commentaire est le suivant : Wa huwa an yakûna Kalâman tawîlan hasana l-alhâz hasana l-ma°âni mussitation °alâ targîb (TK 10, 164, 14). Cette définition du langage coranique qui porte, parce qu'il est persuasif et pertinent, contient quatre éléments qui peuvent aider à classer commodément les facteurs de la pertinence amplement développés dans le texte du tafsîr.

Il s'agit, d'abord, d'un Kalâm tawîl, c'est-à-dire d'un discours dans toute son ampleur et non de simples sentences prophétiques hachées et concises. Et ce discours lié (Kalâm wâhid) porte, avant tout, par sa nécessité (lâ ziyâda wa lâ nuqsân fi-hi), par sa cohérence (lâ tangûiere fi-hi) et par son harmonie (munâsaba).

Ce discours est, ensuite, hasan al-alfâz, c'est-à-dire doué de plusieurs qualités de forme dont les principales sont l'ordre (nazm), la forme (sîga), la fonction (i°râb) et l'éloquence (balâga, fascia.).

Ce discours est, aussi, hasan al-ma°ânî, c'est-à-dire doué de plusieurs qualités de fonds, dont la différence qui fonde le sens (mugâyara) et la diversité ou la pluri-dimensionnalité du sens ; par

(*) Pr. Michel Lagarde : Professeur chercheur au P.I.S.A.I. - ROME - Italie.

فقیهی، علی اصغر (۱۳۷۵). *دانشنامه جهان اسلام*. ذیل مدخل «البدء والتاریخ». ج ۲. تهران: بنیاد دایره‌المعارف اسلامی.

قزوینی، میرزاحمدخان (۱۳۶۳). *یادداشت‌های قزوینی*. به کوشش ایرج افشار. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

کدکنی، محمدرضا شفیعی (۱۳۸۶). *قلندریه در تاریخ*. تهران: سخن.

کراچکوفسکی، ایگناتی یولیانوویچ (۱۳۷۶). *تاریخ نوشته‌های جغرافیایی در جهان اسلامی*. ترجمه‌ی ابوالقاسم پاینده. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

کرلو الفونسولینو (۱۳۷۷). *تاریخ نجوم اسلامی*. ترجمه‌ی احمد آرام. تهران: مرکز نشر پژوهش‌های اسلامی.

مسعودی، ابوالحسن (۱۴۷۷). *مروج الذهب ومعادن الجوهر*. بیروت: دارالفکر.

مقدسی، مطهرین طاهر (بی تا). *البدء و التاریخ*. بورسعيد: مکتبه الثقافه الدینیه.

_____ (۱۳۷۴). *آفرینش و تاریخ*. ترجمه‌ی محمدرضا شفیعی کدکنی. تهران: نشر آگه.

وردی، سراج‌الدین ابوحفص عمر (۱۳۵۸/م ۱۹۳۹). *خریده العجایب و فریده الترایب*. قاهره: مطبعه مصطفی البابی الحلیبی.

یارشاطر، احسان، بازورث، ادموند و دیگران (۱۳۸۱). *حضور ایران در جهان اسلام*. ترجمه‌ی فریدون مجلسی. تهران: مروارید.

یاقوت حموی، ابو عبدالله (م ۱۳۹۹/۱۹۷۹). *معجم البلدان*. بیروت: دارصادر.

Adang, Camil (1996). *Muslim writers on Judaism & Hebrew bible from ibn Rabbān to ibn Hazm*. e. j. Brill Leiden. New York.

Morony, M. (1989). "Al-Badwal Tarikh". *Encyclopedica Iranica*. Vol. III. London and New York.

دوفصلنامه علمی - پژوهشی تاریخ‌نگاری و تاریخ‌نگاری دانشگاه الزهراء

سال بیست و یکم، دوره جدید، شماره ۷، پیاپی ۸۸، بهار و تابستان ۱۳۹۰، تهران

نگاهی دیگر به آثار و روایات سیف بن عمر تمیمی اسدی با تأکید بر تاریخ طبری (متوفای حوالی ۱۸۰)

علی سالاری شادی^۱

تاریخ دریافت: ۹۱/۹/۱۸

تاریخ تصویب: ۹۲/۱/۲۴

چکیده

تاریخ‌نگاری اسلامی را در مرحله‌ی اول، به شکل شفاهی، راویان اخبار که به اخباری معروف‌اند، شروع کردند. این اخباریان اغلب در نیمه‌ی دوم قرن اول و قرن دوم و یا اوایل قرن سوم می‌زیستند. فهرست مفصلی از آنان را ابن‌ندیم به دست داده است. در این میان سیف بن عمر با اخبار فراوان و روایت‌های جنجالی از فتوح و نبرد جمل چهره‌ی خاصی از خود به نمایش گذاشته که شایسته‌ی بررسی بیشتر است.

هدف این مقاله این است که سیف بن عمر و رویکرد روایی او را به‌خصوص با اتکا به تاریخ طبری به بحث گذارد و به پرسش‌هایی مانند اینکه چرا طبری به روایت‌های سیف اقبال خاصی نشان داده است، بپردازد. از طرفی در روایت‌های سیف موارد مسئله‌دار کم نیست. همین موضوع موجب شده است که مورخان و محققان درباره‌ی او ارزیابی‌های متفاوت

۱. استادیار دانشگاه ارومیه. نشانی الکترونیک: alisalarishadi@yahoo.com

کتابخانه آستان قدس، *النریعة*، تهرانی، ۱۴۱۱/۱۵. ابوالفضل حسن آبادی

طبری، ابوجعفر محمد بن جریر بن یزید بن کثیر بن غالب
طبری به پایان سال ۲۲۳ یا آغاز سال ۲۲۴ ق در شهر آمل در مازندران زاده شد و از آنجا که آن ناحیه را جزو طبرستان می‌شمردند، او به طبری معروف گردید. از سنین پیش از نوجوانی در زادگاهش به فراگرفتن فنون و دانش از جمله دانش حدیث مشغول گردید؛ درباره سالهای نخستین عمر خود چنین می‌نویسد: من قرآن را در هفت سالگی از پدرم و در هشت سالگی با مردم به نماز جماعت ایستادم و در نه سالگی به نوشتن حدیث پرداختم. پس پدرم بر آن شد که از همان کودکی مرا در کار فراگرفتن دانش یاری کند. طبری پس از فراگرفتن مقدمات علوم، در ۱۲ سالگی آمل را ترک گفت و به شهر ری روی آورد. طبری پیش از آنکه به منزله «امام المورخین» و «ابو المفسرین» شناخته شود، محدثی بزرگ بوده است که شمار احادیث ثقه وی را بیش از صد هزار دانسته‌اند. وی از ۹ سالگی به نوشتن حدیث پرداخته بود که این کار تا پایان عمرش ادامه داشت و در این رهگذر از دانش استادان بی‌شماری بهره جست. طبری، فراگیری و کتابت علم حدیث را در ری و نواحی نزدیک آن آغاز کرد و بیشترین حدیث را در آن زمان از محمد بن حمید رازی (از بزرگترین حافظان حدیث از اهالی ری) آموخت. طبری در همان زمان فقه را از ابومقاتل و کتاب *میتله* را از احمد بن حماد دولابی و *مغازی* محمد بن اسحاق را از سلمة بن فضل فراگرفت. طبری چون نام و آوازه بلند امام احمد بن حنبل را شنید به شوق بهره‌یابی از محضر او رهسپار بغداد گشت، اما در نیمه راه خیر مرگ امام احمد حنبل را شنید دل از بغداد کند و به سوی بصره رفت. در بصره از محضر دانشمندانی چون محمد بن موسی حرشی و عمار بن موسی قزاز و محمد بن عبدالعلی صنعانی و بشر بن معاذ و محمد بن بشار بهره‌مند شد. وی حدیث را به روایت هناد بن سری و اسماعیل بن موسی بازنوشت و اصول قرائت را از سلیمان بن خلاد طنجی آموخت و ابوکریب محمد بن علایی همدانی را دیدار کرد. ابوکریب او را گرامی داشت و حق صحبت داد و گفته‌اند که طبری پیش از صد هزار حدیث از ابوکریب کرب استماع کرد. پس از بصره و کوفه، طبری که در این زمان خود به دانش شهره گشته بود به بغداد بازگشت و آهنگ آموختن علوم قرآنی کرد و احمد بن یوسف تغلبی را که از استادان قرائت روزگار خود بود خدمت کرد و نکته‌ها آموخت. سپس به بررسی فقه شافعی پرداخت و همه مذاهب بخصوص مذهب شافعی را مورد مطالعه قرار داد. و دو تن از امامان مذهب شافعی: حسن بن محمد صباح و ابو سعید اصطخری را دیدار

طی نامه‌ای از حضرت (ع) تقاضای وفای به عهد نمود و حضرت (ع) نیز به ضمیمه نامه‌ای این رساله را که نوشته بودند برای مأمون فرستادند. خلیفه با دیدن خط خوش رساله و خواندن مطالب مفید آن دستور داد تا آن رساله را با آب طلا بنویسند و در خزانه نگاهدارند که به همین علت آن را رساله ذهبیه = کتاب طلائی گفته‌اند. نسخه‌هایی از آن رساله را برای حکام و فرمانروایان ولایات فرستادند. تاریخ دقیق انعقاد آن مجلس و نگارش رساله مشخص نیست ولی می‌توان گفت که در حدود سالهای ۲۰۱ تا ۲۰۲ ق بوده است.

این رساله مجموعاً در ۱۳ فصل تبویب شده است که توضیح آنها اختصاراً به شرح ذیل می‌باشد: فصل اول در تعریف کلی بدن انسان شامل دماغ و عروق و رگها و کیفیت هضم غذا در بدن و تأثیر عوامل خارجی و...، فصل دوم در تأثیر اغذیه و راهنمایهای لازم و رعایت وضع مزاج و تناسب آنها در فرد و...، فصل سوم در ساختن بعضی اشربه گوارا و دارای ارزش غذایی و...، فصل چهارم در عدم افراط در خوردن و ضررهای آن و...، فصل پنجم راجع به امراضی که به علت تغییر هوا به وجود می‌آید و رفتن به حمام و کیفیت آن و...، فصل ششم در بهداشت دهان و اجزای داخلی بدن،...، فصل هفتم در مورد مسافرت و رعایت بهداشت هنگام سفر و...، فصل هشتم راجع به تأثیرات بلغم و سودا و خون و صفرا در مزاج آدمی و تغییرات آنها و...، فصل نهم در مورد خواب و کیفیت آن و...، فصل دهم در حفاظت از دندانها و نحوه کاربرد مسواک و...، فصل یازدهم در تقسیم عمر انسان به مراحل چهارگانه و تغییرات بدن در این چهار دوره و...، فصل دوازدهم در حجامت و فواید آن و توضیحات لازم و...، فصل سیزدهم در خصوصیات جنسی زن و مرد و کیفیت فعل و انفعال آنها و...

از این رساله ترجمه‌های متعدد خطی مربوط به قرون قبل در کتابخانه آستان قدس رضوی موجود است و نیز شروح مختلفی برای این رساله در دورانه‌های قبل نوشته شده است که در جلد ۱۵ *النریعة الی تصانیف الشیعة* تألیف حاج آقا بزرگ تهرانی ذکر گردیده است و تعدادی از آنها در کتابخانه مزبور و سایر کتابخانه‌های ایران موجود است.

بعضی از شروح این رساله در زمان معاصر نوشته شده و مطالب رساله را مورد بررسی قرار داده و آنها را با ملاحظه تحقیقات و اکتشافات اخیر قابل توجه دانسته‌اند که برخی از آنها چاپ و منتشر شده است.

منابع: طب الامام الرضا، محمد مهدی نجف، طب الرضا و طب الصادق، مرتضی عسکری، ترجمه خلخالی، *الرساله الذهبیه*، مخطوطات

29 Haziran 2018

MADE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

منابع و موارد آن بسنده می‌کرد. تألیف مستدرک الوسائل در ۱۳۱۹ به پایان رسید و بارها انتشار یافته است. چاپ انتقادی آن به کوشش گروهی علمی و فنی در موسسه آل‌البیت در ۲۰ جلد متن اصلی و ۱۰ جلد خاتمه در ۱۴۰۷ به انجام رسید.

منابع: مستدرک الوسائل، ۱/ مقدمه؛ الذریعه، ۸-۷/۲۱

سیدمهدی حائری قزوینی

المسترشد، کتابی به عربی در حدیث نوشته ابن جریر طبری، محدث و متکلم شیعی ایرانی در سده پنجم هجری، در اثبات امامت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع). کتاب به ابوابی چند تقسیم گردیده و هر باب به موضوع خاصی که به امامت علی (ع) مربوط می‌شود می‌پردازد. برخی از مطالب کتاب عبارت است از: رد سخن کسی که بگوید خلفای مقدم بر علی (ع) فضیلت‌شان از او بیشتر است؛ ارتداد امت پس از پیامبرشان همچون ارتداد امت موسی (ع) و عیسی (ع) پس از رحلت آنهاست؛ حدیث فتح خیبر و سخن پیامبر که فرمود: «فردا پرچم را به کسی خواهم داد که خدا و پیامبرش او را دوست دارند و او نیز خدا و پیامبرش را دوست دارد» و شعر حسان بن ثابت در این باره؛ خطبه علی (ع) در روز شورا و احتجاجش با مردم؛ رد کسی که بگوید چرا علی (ع) برای گرفتن حق خود قیام به شمشیر نکرد؛ احتجاج علی (ع) با خوارج؛ قصه حدیث غار؛ شرح سخن پیامبر (ص) که به علی (ع) فرموده بود: «تو برای من همانند هارون برای موسی هستی»؛ رد سخن کسی که بگوید اسلام علی (ع) اسلام کودکان بوده است؛ رد سخن کسی که بگوید پیامبر امت خود را ترک گفته است؛ برخی مناقب علی (ع)؛ دلایل و براهین امامت او؛ و اخباری از کرده‌های شگفتی آور آن حضرت. گفتنی است المسترشد کتابی استدلالی است و با استناد به احادیث عامه به اثبات حقانیت ولایت و امامت حضرت علی (ع) می‌پردازد. این کتاب در نجف به چاپ رسیده است.

منابع: تاریخ التراث العربی، ۲۹۱/۳؛ الذریعه ۹/۲۱-۱۰؛ ریاض العلماء ۱۰۳/۵؛ ریحانة الادب، ۴۴/۴؛ کشف الحجب و الاستار، ۵۲۰، مجالس المؤمنین، ۴۹۱/۱. حسن انوشه

مستعصم عباسی، ابواحمد عبدالله فرزند مستنصر (۶۰۹-۶۵۶ق)، سی‌وهفتمین و آخرین خلیفه عباسی (خلافت

موجود بوده، ولی مرحوم حر عاملی مؤلفان آنها را تشخیص نداده و از این رو بر آن آثار اعتماد نکرده، اما او در یکی از فواید خاتمه نام آن کتاب‌ها و مؤلفان آنها و سبب اعتماد بر آنها را بیان کرده است؛ و قسمتی از احادیث در منابع مورد استفاده صاحب وسائل بوده ولی به سبب غفلت یا جهت دیگری آنها را نقل نکرده است. در ادامه به بیان چند فایده مهم تألیف این اثر پرداخته است از جمله: (۱) جمعی از احادیث در کتاب وسائل به طریق ضعیف روایت شده که در مستدرک صحیح بودن آنها معلوم گردیده؛ (۲) اخباری در وسائل به سند غریبی آمده که در مستدرک کثرت طرق و تعدد راویان آنها آشکار و اثبات شده؛ (۳) روایاتی در وسائل به طور مرسل و بدون ذکر سند نقل شده، ولی در مستدرک طریق و سند آن آمده است؛ (۴) موارد فراوانی از روایات که در وسائل دلالت آنها روشن نبوده، در مستدرک با دلالت قوی و آشکار نقل شده است. مؤلف خاتمه‌ای طولانی در دوازده باب بر کتاب خود قرار داده که از بهترین آثار در زمینه درایه و رجال حدیث به شمار می‌آید. فهرست ابواب خاتمه بدین شرح است: باب اول، نام کتاب‌ها و منابعی که در مستدرک از آنها حدیث نقل شده است؛ باب دوم، بیان معتبر بودن آن کتاب‌ها؛ باب سوم، بیان طرق مؤلف به آن کتاب‌ها. در این باب شرح حال و آثار مشایخ و بزرگان حدیث تا عصر غیبت صغری آمده است؛ باب چهارم، بررسی احادیث کتاب شریف کافی و بیان عظمت کتاب و معرفی مشایخ شیخ کلینی (م ۳۲۹)؛ باب پنجم، تصحیح و توضیح مشیخه کتاب من لایحضره الفقیه؛ باب ششم، شرح و بیان مشیخه تهذیب و استبصار، دو اثر ماندگار شیخ طوسی (م ۴۶۰)؛ باب هفتم، بررسی و توضیح اصحاب اجماع؛ باب هشتم، توثیق چهار هزار تن از اصحاب امام صادق (ع)؛ باب نهم، بیان و توجیه وثاقت عام اکثر رجال حدیث؛ باب دهم، استدراک رجال حدیث که در خاتمه وسائل الشیعه از آنها یاد نشده است؛ باب یازدهم، بیان مقصود از عدم حجیت قطع که در کلام اخباریان آمده است؛ باب دوازدهم، در بیان فضیلت علم و شرح حال و آثار مؤلف. به گفته آقابزرگ تهرانی، مؤلف گرانتقد هنگام تألیف این اثر از معاشرت با مردم به کلی کناره گرفته بود، به طوری که اگر مسائل حدیثی، فقهی یا اصولی را از او می‌پرسیدند بسیار کوتاه و به اشاره پاسخ می‌گفت یا به ذکر

Camii'de B. 1089
030036
Taberi m.c.
190044

KLAR, Marianna. Between *history* and *tafsir*: Notes on al-Tabarī's methodological strategies. *Journal of Qur'anic Studies*, 18 ii (2016) pp. 89-129.

01 Mayıs 2018

MADE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

KARIMI-NIA, Morteza. *Tafsīr al-Ṭabarī* and Shi'a *Camī'at-Beyan*
tafsīrs. *Journal of Shi'a Islamic Studies*, 9 ii (2016)
pp. 196-221. Explores the Qur'ān commentaries *Tabarī nluh.c*
of al-Wazīr al-Maghribī and al-Shaykh al-Ṭūsī *130036*
"whose material and approaches from al-Ṭabarī were *130049*
adopted by later Shi'a exegetes" [sic]. *Tūsī Nasiruddin*
Uzayr al-majrib
210260

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Taberi m.c.
190047

1109

MARTENSSON, Ulrika. Al-Tabarī's concept of the Qur'an: a systemic analysis. *Journal of Qur'anic Studies*, 18 ii (2016) pp. 9-57.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01 Mayıs 2018

1189 STEWART, Devin J. Consensus, authority, and the interpretive community in the thought of Muhammad
Tabasi ulsh. Cerib. Jarir al-Tabari. *Journal of Qur'anic Studies*, 18 ii (2016) pp. 130-179. "It has been pointed out that al-Tabari uses the term *hujja* ('proof') with two quite different meanings in his Qur'anic commentary, *Jami' al-bayan*."

190044

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01 Mayıs 2018

- 1086 KARIMI-NIA, Morteza. *Tafsir al-Tabari* and Shi'a *tafsirs*. *Journal of Shi'a Islamic Studies*, 9 ii (2016) pp. 196-221. Explores the Qur'an commentaries of al-Wazir al-Maghribi and al-Shaykh al-Tusi "whose material and approaches from al-Tabari were adopted by later Shi'a exegetes" [sic].
- Tabari M. L.*
190044
Camisit Beyna
030056

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

1075 HYLÉN, Torsten. *The hand of God is over their hands* (Q. 48:10): on the notion of covenant in al-Ṭabarī's account of Karbala. *Journal of Qur'anic Studies*, 18 ii (2016) pp. 58-88. An analysis of the story of the killing of Ḥusayn b. 'Alī at Karbala in 61/680, as it is presented by al-Ṭabarī.

Taberimc
190044
Huseyn
08/585

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Taberî Müh. Ser. 1174
130544
Matürî'de
130485

SALEH, Walid A. Rereading al-Ṭabarî through
al-Mâtürîdî: new light on the third century hijrî.
Journal of Qur'anic Studies, 18 ii (2016)
pp. 180-209.

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

HAGEMANN, Hannah-Lena. Challenging authority: al-Balādhurī and al-Ṭabarī on Khārījism during the reign of Mu'āwiya b. Abī Sufyān. *Al-Masāq*, 28 i (2016) pp. 36-56.

Tabari
190034
Baladiri
020582
Hariri
080530

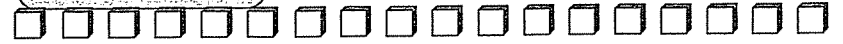
01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Tabari Mukh. Keris
190044

الطبري وتفسير الشيعة
التأثير والتأثر في التراث التفسيري القديم
بين الشيعة والسنة^(١)

المحرر: تقي كرمي نيا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إن العلاقة بين تفاسير الشيعة قديماً وبين تفسير الطبري إنما هو موضوع قلماً قد بُحث في الأوساط العلمية رغم أهميته الكبيرة، وسأسعى في هذا المقال المختصر - جهد الإمكان - أن أخطو الخطوات الأولى في هذا المضمار، وإن مقالتي هذه تبحث أولاً عن المصادر والأبحاث والروايات الشيعية في تفسير الطبري، ثم تتطرق إلى التأثير المباشر أو غير المباشر لتفسير الطبري على التفسير الشيعي في تسلسل بعض الأبحاث والروايات السنية - ونعني بذلك أقوال الصحابة والتابعين - إليها وذلك من خلال تفسير التبيان في تفسير القرآن الذي ألفه الشيخ الطوسي في أواسط القرن الخامس

(١) تم ترجمة البحث إلى العربية من قبل هيئة التحرير.

الهجري .

فلذلك أرى من المناسب أن نقوم بتقسيم هذا المقال إلى قسمين مستقلين تحت عنوانين :

أ - استفادة الطبري من تفاسير الشيعة .

ب - تأثير تفسير الطبري على سائر التفاسير الشيعية المتأخرة عليه .

إن تفسير الطبري يُعدّ أهمّ تفسير ماثور للقرآن الكريم في التراث الإسلامي^(١)، وسرعان ما أخذ هذا الكتاب مكانته في المجاميع العلمية، إذ لا

(١) لقد كتبت العديد من المقالات بمختلف اللغات في أهمية تفسير الطبري وجوانبه المختلفة وأشير هنا إلى فهرسة لبعض التحقيقات الصادرة باللغة الانكليزية والفرنسية والألمانية .

Some Western studies that address Al-Tabari's tafsir, known as Jami al-Bayan include Otto Loth, (Tabari's Korancommentar) Zeitschrift der Deutschen Morgenlandischen Gesellschaft 35 (1881) PP.588- 628; Heribert Horst, (Zur Überlieferung im Korankommentar at-Tabari) Zeitschrift der Deutschen Morgenlandischen Gesellschaft 103 (1953) pp. 290-307; John Cooper's introduction to his Commentary on the Qur'an by Abu Jafar Muhammad B. Jarir al-Tabari Being An Abridged Translation of Jami al-bayan an tawil ay al-Qur'an, Oxford University press, 1987; Claude Gilliot Exegese, langue, et theologie en Islam: L'exegese coranique de Tabari (m.311/923), Paris, J. Vrin. 1990; Norman Calder, (Tafsir from Tabari to Ibn Kathir: problem in the description of a genre, illustrated

12 Ocak 2018

MADE YAYMILANDIKTAN
SUNMA GELEN DOKÜMAN

3117 KLAR, Marianna. *Between history and tafsir: Notes on al-Tabari's methodological strategies. Journal of Qur'anic Studies*, 18 ii (2016) pp. 89-129.

Tabari
130214
Laminil-Ber
030096
Tarih
190354

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SUNIA GELEN DOKUMAN

26 Kasım 2017

Belajeri

020582

Tabari 3229

190046

Hariciler

080520

Hariciler E.S.

131599 32

HAGEMANN, Hannah-Lena. Challenging authority: al-Balādhurī and al-Ṭabarī on Khārijism during the reign of Mu'āwiya b. Abī Sufyān. *Al-Masāq*, 28 i (2016) pp. 36-56.

2 6 Kasım 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

SHAH, Mustafa. Al-Ṭabarī and the dynamics of *Ṭabarī Muk. As*
tafsīr: theological dimensions of a legacy. *Journal of Qur'anic Studies*, 15 ii (2013) pp. 83-139. *20044*
Camur-Beyan
030036

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

26 Kasım 2017

22 Ekim 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Pages: 642
190066
Maturidi
130435

SALEH, Walid A. Rereading al-Tabarī through
al-Māturīdī: new light on the third century hijrī.
Journal of Qur'anic Studies, 18 ii (2016)
pp. 180-209.

22 Ekim 2017

KLAR, Marianna. Between *history* and *tafsir*. Notes on al-Tabarī's methodological strategies. *Journal of Qur'anic Studies*, 18 ii (2016) pp. 89-129.

Taberī
180044
Tefsir
190550

MADE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

22 Ekim 2017

KARIMI-NIA, Morteza. *Tafsīr al-Ṭabarī and Shi'a* ^{Tabari} ~~190049~~
tafsīrs. Journal of Shi'a Islamic Studies, 9 ii (2016)
pp. 196-221. Explores the Qur'ān commentaries ^{Camii}
of al-Wazīr al-Maghribī and al-Shaykh al-Tūsī
"whose material and approaches from al-Ṭabarī were ^{Beşer}
adopted by later Shi'a exegetes" [sic]. ^{Veşir et-Şerif}
⁰³⁰⁰⁵⁶
⁰⁹²²⁶⁰

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

22 Ekim 2017

MADE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

603 MARTENSSON, Ulrika. Al-Tabari's concept of the
Tabari-Muh C. Qur'an: a systemic analysis. *Journal of Qur'anic*
190044 *Studies*, 18 ii (2016) pp. 9-57.

22 Ekim 2017

Taberi: Muh. Cevir

190044

654 STEWART, Devin J. Consensus, authority, and the interpretive community in the thought of Muḥammad b. Jarīr al-Ṭabarī. *Journal of Qur'anic Studies*, 18 ii (2016) pp. 130-179. "It has been pointed out that al-Ṭabarī uses the term *hujja* ('proof') with two quite different meanings in his Qur'anic commentary, *Jāmi' al-bayān*."

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

22 Ekim 2017

- 2 HAGEMANN, Hannah-Lena. Challenging authority: al-Balādhurī and al-Ṭabarī on Khārijism during the reign of Mu'āwiya b. Abī Sufyān. *Al-Masāq*, 28 i (2016) pp. 36-56.

Belaguri
020582
Tabari
130044
Harika
080590
Meviyeh
131599

KUTUPE YERLEKLERİNDEN
SONRA GELEN DOKÜMAN

TABERÎ, Muhammed b. Cerîr**Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman****21.08.2017**

Stewart, Devin J.

Muhammad b. Jarîr al-Tabarî's al-Bayân 'an usûl al-fiqh in ninth century Baghdad .-- Gale Research Inc. , Detroit, 1996 : 'Abbasid studies: Occasional papers of the School of 'Abbasid Studies, Cambridge . . . 2002

Edit. James E. Montgomery , pp. 321-349,

Qur'ân & Quranic studies / Koran / Kuran / Qoran / Coran | Prophet Muhammad ; Tabarî, Abû Ja'far Muhammad b. Jarîr al-

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman**21.08.2017**

Shani, Raya Y.

A pictorial representation of the Hadîth al-thaqalayn in an Ilkhanid copy of Bal'ami's Tarjuma-yi tarikh-i Tabari in the Freer Gallery .-- Edinburgh University Press, Edinburgh, 2005 : The iconography of Islamic art: studies in honour of Robert Hillenbrand. Edited by Bernard O'Kane , pp. 285-308,

Hadîth; Muhammad, the Prophet ; Bal'amî, Abû 'Alî Muhammad al-

Norman Calder

Interpretation and Jurisprudence
in Medieval Islam

Edited by
Jawid Mojaddedi and Andrew Rippin

- IV *Tafsīr* from Ṭabarī to Ibn Kathīr: problems in the description of a genre, illustrated with reference to the story of Abraham
Approaches to the Qur'ān, ed. G.R. Hawting and A.A. Shareef.
London: Routledge, 1993

101-140

ASHGATE
VARIORUM

2006

Tabari
130044
Ibn Kesir Ebu Ma'bed
030487 IV

Tafsīr from Ṭabarī to Ibn Kathīr
Problems in the description of a genre,
illustrated with reference to the story of
Abraham¹

Cauiw'l-Beyan an Te'vili AYI'Khus'an
030086

1

Tafsīr is a literary genre with definable formal characteristics. The most fundamental of these is the presence of the complete canonical text of the Qur'ān (or at least a significant chunk of it), segmented for purposes of comment, and dealt with in canonical order. In a work of *tafsīr*, passages of comment invariably follow canonical segments. Canon and segmentation, lemma and comment: where these are not systematically present, then a work is not an example of the central tradition of *tafsīr*, though it may belong to the margins of that tradition. This formal structure is so fundamental as to require no exemplification. In sections 2 and 3 of this paper two further structures are proposed as constituting, together with this one, a sufficient description of *tafsīr*. Description is of course a mode of interpretation. The interpretation then which I set out in this paper is intended to be general, at least for the period under consideration, namely from Ṭabarī to Ibn Kathīr. Exemplification is restricted to commentary on verses which relate to the story of Abraham. This does not impair the generality of the description, for, as will be evident, quranic narrative provoked more than merely narrative responses: in the hands of a skilled and sensitive exegete any quranic verse might be found to have implications ranging across the scholastic disciplines. In Sections 4 and 5 of this paper the distinctive achievements of Muḥammad b. Aḥmad al-Qurṭubī and Fakhr al-Dīn al-Rāzī are demonstrated in the light of the structural description proposed in sections 1-3. Sections 6 and 7 are concerned primarily with Ibn Kathīr whose *Tafsīr*, I maintain, must be recognized as a significant deviation from the norms of the genre; perhaps as a major turning-point in its development. The structures which I propose as constitutive of the genre, and the tensions revealed by the varied manipulation of these structures, were recognized at least to a degree by participants in the

24 Temmuz 2017

MADDE YAYINLANDIKTAN
KURANA GELEN DOKÜMAN

TABERÎ, Muhammed b. Cerîr

Khalil, Mohammad Hassan; Tabarî, Abū Ja'far Muhammad b. Jarîr al-
A closer look at al-Tabarî's accounts of the Khaybar spoils, or the intersection of law, historiography, and exegesis .-- 2008 ISSN: 1740-7125 : Comparative Islamic Studies, vol. 3 i / 2007 pp. 5-21, (2008)

; Tabarî, Abū Ja'far Muhammad b. Jarîr al-

Ward, S.

A fragment from an unknown work by al-Tabarî on the tradition 'expel the Jews and Christians from the Arabian Peninsula (and the lands of Islam)' .-- 1990 ISSN: 0041-977x : Bulletin of the School of Oriental and African Studies, vol. 53 pp. 407-420, (1990)

Dhimmîs / Zimmîs (general) | Hadîth ; Tabarî, Abū Ja'far Muhammad b. Jarîr al-

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman**03.05.2017**

Khalidi, Tarif

A world historian and his vision: at-Tabarî, the Qur'ân and history .-- 2007-2008 ISSN: 0002-3973 : Al-Abhath: Journal of the Faculty of Arts and Sciences of the American University of Beirut, vol. 55-56 pp. 41-52, (2007-2008)

Qur'ân & Quranic studies / Koran / Kuran / Qoran / Coran | Historiography (Muslim); Tabarî, Abū Ja'far Muhammad b. Jarîr al-

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman**03.05.2017**

Dollah, Mohamed Asin

Al-Tabarî's interpretation of salât in the Qur'ân: a psychological examination .-- 1994 ISSN: 0250-7196 : Hamdard Islamicus, vol. 17 i pp. 47-55, (1994)

Qur'ân & Quranic studies / Koran / Kuran / Qoran / Coran | Prayer | Psychology; Tabarî, Abū Ja'far Muhammad b. Jarîr al-

Charfi, Abdelmajid

Christianity in the Qur'an commentary of Tabarī .-- 1980 ISSN: 0392-7288 : Islamochristiana / Dirāsāt Islāmīya Masīhiya, vol. 6 pp. 105-148, (1980)

Qur'ān & Quranic studies / Koran / Kuran / Qoran / Coran; Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-

Williams, J. A; Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-

History (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXVII: The 'Abbasid revolution. By al-Tabarī. .-- Albany (USA), 1985 :

Tr. J. A. Williams

; Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-

McAuliffe, J. D; Dammen McAuliffe, J; Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-

History (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXVIII: 'Abbasid authority affirmed. By al-Tabarī. .-- Albany (USA), 1995 :

Tr. J. D. McAuliffe

Bosworth, C. E.

History (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXX: The 'Abbasid Caliphate in equilibrium. By al-Tabarī. Tr. C. E. Bosworth .-- Albany (USA), 1989 :

; Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-

Bosworth, C. E

History (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXXII: The reunification of the 'Abbasid Caliphate. By al-Tabarī. Tr. C. E. Bosworth .-- Albany (USA), 1987 :

Tr. C. E. Bosworth

; Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-

Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-; Bosworth, C. E
History (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXXIII: Storm and stress along the northern frontiers of the 'Abbāsīd Caliphate. By al-Tabarī. -- Albany (USA), 1991 :
Tr. C. E. Bosworth
Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-

Saliba, George; Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-
History (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXXV: The crisis of the 'Abbasid Caliphate. By al-Tabarī. -- Albany (USA), 1985 :
Tr. George Saliba

Fields, P. M
History (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXXVII: The 'Abbasid recovery. By al-Tabarī. -- Albany (USA), 1987 :
Tr. P. M. Fields
Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-

Tabarī, Abū Ja'far Muhammad al-
The history (Ta'rīkh al-rusul wa 'l-mulūk). Volume XXXII: The reunification of the 'Abbāsīd Caliphate -- Mazda, Costa Mesa, 2000 :
Trans. Bosworth, C. E.
Armenians | Christianity - Ottoman Empire | Turkey - pre-Ottoman | Ottoman Empire - general | Demography - Ottoman Empire

Tabarī, Abū Ja'far Muhammad al-
The history (Ta'rīkh al-rusul wa 'l-mulūk). Volume XXXVII: The 'Abbāsīd recovery -- Institute of Historical Studies, Calcutta, 1979 :
Trans. Fields, P. M., Lassner, J.
Epigraphy | Rajasthan

Tabarī, Abū Ja'far Muhammad al-
The history (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXVIII: 'Abbāsīd authority affirmed .-- Research Project "Urbanism in Islam" & The Middle Eastern Culture Center in Japan, Tokyo, 1989 :
Trans. McAuliffe, Jane Dammen
Maghrib (general) | Saints | Sufism (mysticism) | Tekkes, khanqahs, ribats, zawiyahs

Tabarī, Abū Ja'far Muhammad al-
The history (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXX: The 'Abbāsīd Caliphate in equilibrium .-- Mazda, Costa Mesa, 2001 :
Trans. Bosworth, C. E.
Armenians | Christianity - Ottoman Empire | Ottoman Empire - 14th century | Ottoman Empire - 15th century | Scribes copyists

Tabarī, [Abū Ja'far Muhammad] al-
The history (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk). Volume XXXIII: Storm and stress along the northern frontiers of the 'Abbāsīd Caliphate .-- Wayne State University Press, Detroit, 1999 :
Trans. Bosworth, C. E.
Ottoman Empire - 20th century | Armenians | Christianity - Ottoman Empire | Palestine - 1900-48 | Judaism Jews - Palestine

Tabarī, Abū Ja'far Muhammad al-
The history of al-Tabarī (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk), volume XXVII: The 'Abbāsīd revolution. Translated and annotated by J. A. Williams .-- State University of New York Press, Albany (USA), 1985 :
Tra. J. A. Williams

Tabarī, Abū Ja'far Muhammad al-
The history of al-Tabarī (Ta'rīkh al-rusul wa'l-mulūk), volume XXXV: The crisis of the 'Abbāsīd Caliphate. .-- State University of New York Press, Albany (USA), 1985 :
Tra. G. Saliba

Weststeijn, Johan

Dreams of 'Abbasid caliphs: suspense and tragedy in al-Tabarī's History of prophets and kings .-- 2010

ISSN: 0078-6527 : Oriens, vol. 38 pp. 17-34, (2010)

; Tabarī, Abū Ja'far Muhammad b. Jarīr al-

MADDE YAYIMLANDIKTA
SONRA GELEN DOKÜM:

04 Aralık 2016

Taberi Mün. Leviz
130044

654 SHAH, Mustafa. Al-Tabarî and the dynamics of
tafsir: theological dimensions of a legacy. *Journal
of Qur'anic Studies*, 15 ii (2013) pp. 83-139.